

Ислом Нури

Аллоҳ таоло айтади: **«Мўминлар ҳеч шак-шубҳасиз оғанилардир»** (Хужурот: 10).

«Мўминлар ҳеч шак-шубҳасиз оғанилардир» дегани агар мўминларнинг ўзаро муносабатларида шубҳа бўлмаслигини, ҳар бир мўминнинг ўзига қаратадиган ҳақларини, ҳар бир мўминнинг ўзига қаратадиган ҳақларини, ҳар бир мўминнинг ўзига қаратадиган ҳақларини (яъни, ҳар бир мўминнинг ўзига қаратадиган ҳақларини) билдиришидир.

Абу Ҳурайра розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади: Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва саллам айтдилар: «Мусулмоннинг мусулмон устида бешта ҳаққи бор: Саломига алиқ олиш; касалини бориб кўриш; жанозасига қатнашиш; чақирилган жойга бориш; акса урганга (ярҳамукаллоҳ деб) ташмит айтиш» (Муттафақун алайҳ).

«Мусулмоннинг мусулмон устида бешта ҳаққи бор» дегани агар мусулмоннинг мусулмон устида бешта ҳаққи борлигини билдиришидир. Бу ҳақларнинг бири саломига алиқ олиш, яъни, мусулмоннинг мусулмон устида бешта ҳаққи борлигини билдиришидир. Бу ҳақларнинг бири касалини бориб кўриш, яъни, мусулмоннинг мусулмон устида бешта ҳаққи борлигини билдиришидир. Бу ҳақларнинг бири жанозасига қатнашиш, яъни, мусулмоннинг мусулмон устида бешта ҳаққи борлигини билдиришидир. Бу ҳақларнинг бири чақирилган жойга бориш, яъни, мусулмоннинг мусулмон устида бешта ҳаққи борлигини билдиришидир. Бу ҳақларнинг бири акса урганга (ярҳамукаллоҳ деб) ташмит айтиш, яъни, мусулмоннинг мусулмон устида бешта ҳаққи борлигини билдиришидир.

Абу Ҳурайра розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади: Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва саллам айтдилар: «Бир-бирингизга ҳасад қилманглар, таножуш қилманглар (яъни, сотиб олиш қасди бўлмаган ҳолда бошқа бировни қизиқтириш учун бирингиз бошқа бирингизнинг молини ошиқ нарҳда сўрамасин), бир-бирингизга адоват қилманглар,

Ислом Нури

бир-бирингиздан юз ўгирманглар, бирингиз бирингизнинг савдоси устига савдо қилмасин, ўзаро биродар бўлинг эй Аллоҳнинг бандалари! Муслмон муслмоннинг биродаридир. Унга зулм қилмайди, уни ёрдамсиз қўймайди, уни камситмайди. Тақво мана бу ерда - қалбларига ишора қилиб уч марта шундай дедилар, - муслмон биродарини камситиши кишининг ёмонлигига кифоядир. Ҳар бир муслмоннинг қони, моли ва номуси муслмонга ҳаромдир» (Имом Муслим ривояти).

Шарҳ:

Муслмонлар оға-ини ва биродардирлар, уларни иймоний биродарлик робиталари боғлаб туради. Биродарнинг биродари устида айрим ҳақлари борки, Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва саллам бизни уларни билишга йўллаганлар, биродарликка зид келадиган ва уларни заифлаштирадиган ишлардан огоҳлантирганлар.

Бугунги дарсдан олинадиган фойдалар:

1. Мўминлар ўзаро биродардирлар;
2. Муслмон кишининг муслмон биродари устида ҳақлари бор. Уларга риоя қилиш лозим, бу борада қосирлик қилиш ярамайди.